

СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКИЙ АНАЛІЗ ВПЛИВУ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ, ЯК ЗАСОБУ МОДЕЛЮВАННЯ ДІЙНОСТІ

Актуальність дослідження. Сучасне суспільство розвивається під впливом глобалізації інформаційних процесів, головним проявом яких є формування нового інформаційного простору. Тотальність інформаційних технологій призводить до того, що в сучасному суспільстві стосунки між людьми все більше набувають віртуального характеру. Віртуалізація торкається всіх сфер людського життя, перетворившись з простої технології в інформаційно-комунікативне середовище [1, с. 3].

Проблему впливу віртуальної реальності досліджували такі науковці як: Бочарова Т. Н., Жданенко С. Б., Дзьобань О. П., Заморкин А. А., Ісакова О., Кудь А. А. та інші, які допомагають виокремити різні аспекти соціокультурного життя суспільства, які свідчать про значущість наявності в них такого феномену, як віртуальна реальність.

Мета дослідження: соціально-філософський аналіз впливу віртуальної реальності на суспільство.

Об'єкт дослідження: віртуальна реальність, як засіб моделювання дійсності.

Завдання дослідження: на основі наявних наукових досліджень характеризувати віртуальну реальність, як засіб моделювання дійсності.

Предмет дослідження: особливості й характерні риси впливу віртуальної реальності на суспільство.

За кілька десятиліть світ змінився кардинально. У ХХ столітті феномен «віртуального» отримав нові можливості й імпульси до розвитку. Наукова революція привела до розширення обсягу поняття «віртуальна реальність». Феномен віртуальної реальності став широко обговорюватися після впровадження цього терміна у сферу високих технологій.

Віртуальна комунікація є якісно новим видом взаємодії й помітно відрізняється від міжособистісної та масової комунікації. Вона виникла й відбувається в рамках віртуального середовища, тому впершу чергу характеризується можливістю діадичного (двонаправленого) спілкування з великим числом індивідів одночасно [2, с. 10].

Інтернет вже не можна розглядати просто як глобальну комп'ютерну мережу. Сьогодні Інтернет – це платформа нового віртуального світу, «новий вимір», що існує поряд з реальним соціальним життям і відображає його особливості. У цьому середовищі поведінка людей регулюється іншими нормами моралі й етики, заснованими на здебільшого помилкових відчуття анонімності й безкарності [1, с. 11].

Потреба у спілкуванні є первинною потребою особистості. На сьогодні технічний розвиток надав можливість спілкуватися індивідам один із одним навіть на великій відстані. У режимі онлайн можливо з'єднати будь-яких людей з будь-якого місця на планеті, для такого спілкування і слугують соціальні мережі. Вони не є єдиним методом віртуального спілкування, проте, зважаючи на багатofункціональність та активність використання, займають перші позиції.

Очевидно, що пандемія COVID-19 значно вплинула на повсякденне життя людства. Сучасне суспільство набуває все більше спільного з віртуальною реальністю. Це дозволяє впевнено говорити про віртуалізацію соціуму й застосовувати аналогічні характеристики при дослідженні цих двох понять. Можна вважати, що віртуалізація являє собою будь-яку підміну реальності її образом (симуляцією) [2, с. 14].

Сьогодні більше половини людей у світі користуються соцмережами. Під час пандемії інтернет-технології допомагали їм займатися освітою дітей, підтримувати зв'язок з друзями і сім'єю, незважаючи на відстань, але не завжди це спілкування може замінити справжні, «живі» емоції та стосунки, також поліпшити своє психічне здоров'я і благополуччя.

Коли навесні 2020 року школам і університетам довелося перейти на віртуальне навчання, багато хто говорив, що майбутнє нарешті настало, і онлайн-освіта на очах стає нормою. Не зважаючи на таку новину, новітні технології забезпечили плавний перехід та можливість дистанційного навчання. Завдяки соціальним мережам та онлайн-платформам, на яких люди роблять тести викладачі мають усі можливості підтримувати навчальний процес та контролювати усвідомленість студентів.

Карантин вніс зміни і в купівельні звички українців. В інтернеті свої товари пропонують дедалі більше українських виробників. Спочатку березня люди масово купували домашній одяг, маски та антисептики, товари для дому, книги, гаджети для роботи. Проте, до покупок он-лайн потрібно ставитись обачно, адже є безліч підробних сторінок, рейкових продавців та неякісного товару.

В умовах глобалізації завдяки інформаційним технологіям відбувається формування нового віртуального простору, що є сферою реалізації віртуальної культури. Культурні зміни, які нині відбуваються, дадуть змогу говорити про появу нового «способу буття». Сучасна людина існує як у фізичному світі, так і в глобальному електронному віртуальному просторі у формі аватарів або облікових записів. Під впливом електронних віртуальних реальностей, що містяться в цьому віртуальному просторі, відбувається формування віртуального суспільства. Це тягне за собою радикальну зміну погляду на світ, формування віртуального світогляду, що базується на поліонтичній парадигмі та принципах навігації в абстрактних ландшафтах інформації і знань [5, с. 42].

Світова економічна криза 2020 року, зокрема, змушує уряди та бізнес переоцінювати ресурси, що в них є, та шукати нові способи нейтралізації наслідків кризи для економіки. Але одне вже очевидно: попередні моделі управління та рішення не захищають від великих економічних потрясінь і виявляються безсилими перед новими кризами. 21-ше століття вже стало століттям проривних цифрових технологій і продовжує породжувати за їх допомогою нові явища та феномени. Одними з них стали віртуальні активи в усьому різноманітті своїх форм. Більшість із них створено на базі технології розподіленого реєстру, зокрема технології блокчейн. За їхньою допомогою в багатьох розвинутих країнах формуються контурині «цифрової економіки 2.0», обсяги якої складають сотні мільярдів доларів [4, с. 37].

Проблеми, пов'язані з віртуальною реальністю стали надзвичайно актуальними у сучасному суспільстві. Процесами інформатизації і віртуалізації просякнуті усі сфери життя людини починаючи від науки, культури, технології і зараз знаходять своє продовження у релігійній сфері. Незворотність процесів віртуалізації спонукають до подальших детальних досліджень у цій сфері, аби використовувати потенціал віртуальної реальності на благо людства.

Попри застереження науковців, Інтернет сьогодні незамінний ресурс, комунікаційний простір, джерело розвитку популярних культурно-соціальних тенденцій, місце зародження нових релігій. В одній з останніх статей італійського філософа У. Еко знаходимо твердження, що «прогрес мереж і зупинити не можливо», тому потрібно навчитись правильно використовувати ресурс, що здатний принести велику користь людству [3, с. 3].

В результаті дослідження ми прийшли до висновку, що феномен віртуальності, водночас і процес віртуалізації, не просто стосуються всіх сфер суспільного життя людини, а має велике значення в пізнанні, освоєнні і формуванні сучасного культурного простору в наш час.

Вплив віртуальності має двояке значення. З позитивного, це звісно, зближення людей у спілкуванні, а також і можливе просування себе у сфері бізнесу, адже з кожним днем роботодавці, окрім резюме переглядають навіть і соціальні мережі охочих знайти роботу. А от з негативної сторони, унаслідок тривалого проведення часу в Інтернеті, у людей виникає залежність, а також Всесвітня мережа може викликати у суспільства не тільки позитивні, але й негативні емоції. Віртуалізація змінює людський спосіб життя, створюючи натомість новий – штучний.

Список використаних джерел

1. Бочарова Т. Н. Інтернет-форуми як соціально-культурний феномен: проблема конструювання віртуальної реальності: автореф. дис. ... канд. соц. наук : 22.00.04. Хабаровск, 2015. 218 с.
2. Дзьобань О. П., Жданенко С. Б. Віртуальні комунікації: роль і місце у сучасному світі. *Правова інформатика*. Київ. 2015. №2 (46). С. 9–16.
3. Ісакова О. Віртуальна культура як феномен глобалізації: філософсько-культурологічне осмислення. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2017. №17. С. 41–43.
4. Кудь А. А. Феномен віртуальних активів: економіко-правовий аспект. *International Journal of Education and Science*. 2020. №3. С. 30–42.
5. Севаст'янів У. П. Феномен віртуальної реальності у філософсько-релігійнознавчому дискурсі. *Молодий вчений*. 2018. №10(2). С. 641–644.